

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 214
van **YVES BUYSSE**
datum: 1 maart 2021

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Verkiezingen gemeente- en provincieraad - Hertellingen

Bij verkiezingen doen zich situaties voor waarbij beslist wordt om over te gaan tot een hertelling van de uitgebrachte stemmen van een of meerdere telbureaus. Niet altijd is het voor kandidaten en lijsten echter duidelijk in welke omstandigheden dit kan.

Kan de minister daarom verduidelijken wat de specifieke regeling is bij de verkiezingen voor de gemeente- en provincieraad?

Meer concreet:

- a) In welke omstandigheden kan een hertelling aangevraagd worden?
- b) Welke verantwoordelijken of instanties kunnen hiertoe beslissen?
- c) Wat zijn de vormvoorwaarden om een dergelijke vraag tot hertelling in te dienen?
- d) Wat is de specifieke rol van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in dezen?
- e) Is er beroep mogelijk indien de vraag tot een hertelling geweigerd wordt?
- f) In hoeveel gevallen werd een vraag tot hertelling gesteld bij de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018?
- g) In hoeveel van die gevallen werd ook effectief overgegaan tot hertelling?
- h) Acht de minister het nuttig om het aspect van hertellingen in de aangekondigde wijziging van het lokaal kiesdecreet te verduidelijken?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 214 van 1 maart 2021

van **YVES BUYSSE**

a) De regels die het telbureau moet volgen bij de telling van de stemmen, staan duidelijk beschreven in het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011. Elke lijst die kandidaten voordraagt, mag ook een getuige sturen naar elk telbureau om toe te zien op de correcte uitvoering van die regels en op een correcte telling. Als een getuige meent dat bepaalde regels niet correct worden toegepast, dan heeft hij het recht om daarover een opmerking te laten plaatsen in het proces-verbaal van het telbureau. Hij mag daarover uiteraard ook rapporteren aan de kandidaten van zijn lijst, zodat die over de nodige gegevens beschikken om eventueel een bezwaar in te dienen bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Als zij menen dat hun lijst benadeeld is geweest door de vastgestelde onregelmatigheid en dat een hertelling van de stemmen nodig is om die onregelmatigheid teniet te doen, dan mogen zij aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen een hertelling vragen.

Ook als er geen opmerkingen in het proces-verbaal werden opgenomen, kan een hertelling gevraagd worden. Men kan immers ook fouten of materiële vergissingen ontdekken die aan de aandacht van de getuigen ontsnapt zijn. De afwezigheid van opmerkingen schept weliswaar een vermoeden dat de stem- en telverrichtingen op een regelmatige wijze zijn verlopen, maar verhindert niet dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen controle uitvoert op deze verrichtingen (Raad van State, 15 januari 2013, nr. 222.072, verkiezingen Brugellette). Het vermoeden van een regelmatig verloop van de telverrichtingen kan enkel door nauwkeurige en met elkaar overeenstemmende gegevens worden weerlegd (Raad van State, 16 januari 2007, nr. 166.764, verkiezingen Middelkerke).

b) De Raad voor Verkiezingsbetwistingen onderzoekt alle bezwaren die tegen de verkiezing worden ingediend. Als het bezwaar ook een vraag om hertelling inhoudt, dan zal de Raad voor Verkiezingsbetwistingen aan de hand van alle relevante ter beschikking zijnde gegevens oordelen of hij tot een hertelling van de stemmen van één of meer telbureaus moet overgaan of niet. Ingeval van beroep tegen de uitspraak van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bij de Raad van State, heeft de Raad van State dezelfde bevoegdheid.

c) De vraag om een hertelling moet altijd deel uitmaken van een bezwaar tegen de verkiezingen, dat bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen moet ingediend worden bij verzoekschrift. Volgens de huidige regelgeving (artikel 23 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges) moet een bezwaar binnen een termijn van 45 dagen worden ingediend, te rekenen vanaf de dagtekening van het proces-verbaal van de verkiezingen. De vormvoorwaarden zijn bepaald in de artikelen 14 tot en met 16 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges:

- het verzoekschrift moet gedagtekend zijn en ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman;
- het verzoekschrift bevat minstens de volgende gegevens:
 - 1° de naam, de hoedanigheid, de woonplaats of de zetel van de verzoeker, de gekozen woonplaats in België, en in voorkomend geval een telefoonnummer en een e-mailadres;

- 2° in voorkomend geval, de naam en het adres van de verweerder;
- 3° het voorwerp van het beroep of bezwaar;
- 4° een uiteenzetting van de feiten en de ingeroepen middelen;
- 5° een inventaris van de overtuigingsstukken;
- de verzoeker voegt in voorkomend geval de volgende documenten bij het verzoekschrift:
 - 1° een afschrift van de bestreden beslissing of een verklaring van de verzoeker dat hij niet in het bezit is van een dergelijk afschrift;
 - 2° als de verzoeker een rechtspersoon is en hij geen raadsman heeft die advocaat is, een afschrift van zijn geldende en gecoördineerde statuten en van de akte van aanstelling van zijn organen, alsook het bewijs dat het daarvoor bevoegde orgaan beslist heeft in rechte te treden;
 - 3° de schriftelijke volmacht van zijn raadsman als hij geen advocaat is;
 - 4° de overtuigingsstukken die in de inventaris zijn vermeld en overeenkomstig die inventaris genummerd zijn.

- d) De Raad voor Verkiezingsbetwistingen onderzoekt de bezwaren die tegen de verkiezingen worden ingediend, en beoordeelt ook de vraag om een hertelling als die deel uitmaakt van een bezwaar. De Raad heeft daarover het standpunt ingenomen dat een hertelling van (een gedeelte van) de stemmen enkel kan worden bevolen indien er zodanige vergissingen of onregelmatigheden bewezen worden, waardoor het resultaat van de telling als onzeker moet worden beschouwd en als dit een wijziging in de zetelverdeling tussen de onderscheiden lijsten kan meebrengen of in de rangorde waarin de raadsleden en de opvolgers verkozen zijn verklaard (Jaarverslag 2018-2019 van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, p. 86, [DBRC-jaarverslag-2018-2019 lowres.pdf](#)). De Raad voor Verkiezingsbetwistingen staat ook in voor de organisatie van de hertelling als hij oordeelt dat die moet gebeuren. Na die hertelling zal de Raad de verkiezingsuitslag opnieuw vaststellen.
- e) Een beroep tegen de beslissing van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen kan ingediend worden bij de Raad van State, binnen een termijn van 8 dagen na de kennisgeving van die beslissing.
- f) Na de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018 werden bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, bij middel van een bezwaar, 21 vragen voor een hertelling ingediend, voor 19 verschillende gemeenten.
- g) In 5 gevallen werd ingegaan op de vraag om een hertelling.
- h) Ik acht het niet nuttig om het aspect van de hertellingen te verduidelijken met een decreetswijziging. De regels over de telling van de stemmen zijn duidelijk beschreven in het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet en de mogelijkheid om een bezwaar in te dienen is eveneens duidelijk opgenomen in de decretale regelgeving. Het Agentschap Binnenlands Bestuur heeft noch over de regelgeving aangaande de telling van de stemmen, noch over de bezwarenprocedure klachten ontvangen die zouden wijzen op onduidelijke of gebrekkige regelgeving.